

Arbejdstilsynet
Landskronagade 33
2100 København Ø

den 20. september 2024

J.nr. 24-64547

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Ankestyrelsens bidrag til orientering om Højesterets dom af 9. april 2024 på arbejdsskadeområdet

Arbejdstilsynet har bedt Ankestyrelsen om en orientering til ministeren og beskæftigelsesudvalget vedrørende Højesterets dom af 9. april 2024 på arbejdsskadeområdet.

Baggrund

Den 9. april 2024 afsagde Højesteret dom i en sag om erstatning for tab af erhvervsevne til en person, der var ansat i fleksjob efter en arbejdsskade. Sagen var anlagt mod Ankestyrelsen, og styrelsen fik ikke medhold i sagen.

Der verserer lige nu en yderligere sag for Højesterets om erstatning for tab af erhvervsevne til en person, der er ansat i fleksjob efter en arbejdsskade.

Dommene kan samlet set få særdeles store konsekvenser – både i forhold til antallet af sager, der skal genoptages og behandles på ny, og i forhold til det fremtidige udgiftsniveau til erstatning for tab af erhvervsevne.

Det er dog ikke muligt at sige noget endeligt om betydningen af dommene, før der er afsagt dom i den verserende sag.

Kort om retsgrundlaget

Højesterets dom af 9. april 2024 handler om fastsættelse af erhvervsevnetab til personer, der er overgået til fleksjob efter en arbejdsskade.

Hovedreglen om fastsættelse af erhvervsevnetab ved arbejdsskader fremgår af arbejdsskadesikringslovens § 17.

I arbejdsskadesikringslovens § 17 a er der en særregel om fastsættelse af erhvervsevnetab til personer, der er i fleksjob.

Det fremgår af hovedreglen i arbejdsskadesikringslovens § 17, at erhvervsevnetabet skal fastsættes ud fra en samlet skønsmæssig vurdering af den tilskadekomnes indtjeningsevne, herunder indtægtstab. Det er en betingelse for erstatning, at erhvervsevnetabet samlet vurderes at udgøre mindst 15 procent. Reglen er fra 1978.

Fastsættelse af erhvervsevnetab efter særreglen i arbejdsskadesikringslovens § 17 a er derimod en ren beregning af tilskadekomnes indtægtstab (opgjort som forskellen mellem lønnen i fleksjobbet inklusive fleksjobydelsen og lønnen i det tidligere job). Efter særreglen i 17 a er indtægtstab således identisk med erhvervsevnetab. Reglen er fortolket sådan, at minimumsgrænsen på 15 procent, som fremgår af § 17, også gælder for § 17 a. Reglen er fra 2006.

Begge regler er igennem mangeårig praksis blevet fortolket sådan, at der undtagelsesvist kan tilkendes et erhvervsevnetab på 15 procent, selv om det faktiske indtægtstab er mindre end 15 procent, hvis det dog er tæt på 15 procent.

Højesterets dom af 9. april 2024 og den verserende sag

Sagen, der lå til grund for Højesterets dom af 9. april 2024, handlede om erhvervsevnetab, der skulle opgøres efter særreglen i arbejdsskadesikringslovens § 17 a.

Erhvervsevnetabet var i den konkrete sag derfor opgjort som en ren beregning af tilskadekomnes indtægtstab og var på 10,3 procent. Ankestyrelsen havde givet afslag på erstatning for erhvervsevnetab i overensstemmelse med den mangeårige praksis herom.

I dommen slår Højesteret bl.a. fast, at det er afgørende for spørgsmålet, om tilskadekomne har ret til erstatning for erhvervsevnetab, "om der foreligger et klart og varigt tab af erhvervsevnen, men der er ikke

holdepunkter for, at erhvervsevnetabet skal være tæt på 15 %, for at dette kriterium er opfyldt.”

Højesteret gav tilskadekomne medhold i, at tilskadekomne havde ret til erstatning på 15 procent.

Med dommen tilsidesætter Højesteret således Ankestyrelsens mangeårige praksis. Ifølge Højesterets dom er det således afgørende, om erhvervsevnetabet (som i § 17 a er identisk med indtægtstab) er klart og varigt, men det har ikke betydning, om tabet er tæt på 15 procent.

Den sag, der lige nu verserer for Højesteret, handler også om at fastsætte erstatning for erhvervsevnetab efter særreglen i arbejdsskadesikringslovens § 17 a.

I den verserende sag er personens indtægtstab i en delafgørelse, som Ankestyrelsen har truffet, beregnet til 9,6 procent. Ankestyrelsen har i denne delafgørelse givet afslag på erstatning for erhvervsevnetab. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring er stævnet i en anden delafgørelse i samme sagskompleks, hvor der er givet afslag på erstatning for erhvervsevnetab ved et indtægtstab på 8,8 procent.

Højesteret forventes at afsige dom i denne sag ved udgangen af 2024.

Potentielle konsekvenser af Højesterets dom af 9. april 2024 og den kommende dom

Det er ikke muligt at sige noget endeligt om betydningen af Højesterets dom af 9. april 2024 for fortolkningen af særreglen i arbejdsskadesikringslovens § 17 a, før dommen i den verserende sag er afsagt.

En mulig undergrænse for eller fortolkningsbidrag til, hvornår indtægtstab skal anses for klart, og dermed hvor lavt et indtægtstab kan være for, at der skal gives erstatning for erhvervsevnetab, kendes således først, når der er afsagt dom.

Med dette forbehold rejser Højesterets dom af 9. april 2024 (i forhold til særreglen) spørgsmål om:

- Genoptagelse af tidligere afgjorte sager, hvor der er givet afslag på erstatning for tab af erhvervsevne med den begrundelse, at indtægtstabet ikke er tæt på 15 procent.

Det bemærkes, at genoptagelse af tidligere afgjorte sager vil indebære en administrativ opgave af et meget stort omfang, da adgangen til at genoptage sager kun vil være begrænset af den 30-årige forældelsesregel, jf. arbejdsskadesikringslovens § 36, stk. 5.

- Et øget udgiftsniveau til erstatning for erhvervsevnetab både i de genoptagne sager og i de kommende sager.
- Betydelig overkompensation i en række sager, hvis et klart og varigt indtægtstab på mindre end 15 procent i alle tilfælde udløser en erstatning på 15 procent, når indtægtstabet blot er "klart" og "varigt".

Afslutningsvis bemærkes, at Højesterets dom af 9. april 2024 også kan få betydning for fortolkningen af – og dermed mangeårig praksis for – fastsættelse af erhvervsevnetab efter hovedreglen i arbejdsskadesikringslovens § 17. Det er imidlertid for tidligt at udtale noget om de mulige konsekvenser for fortolkningen af arbejdsskadesikringslovens § 17, indtil der er afsagt dom i den verserende sag.

Venlig hilsen

Carina Fogt-Nielsen